

o potřebě dlouho Boha přemlouvat, ale o významné roli času v realizaci velikých věcí. Aby se děly, je potřeba otevřít dveře dokořán a držet je otevřené. Otvíráme Věčnému prostoru a čas a On obojí respektuje. Bere čas vážně. To hlavní se tedy děje v člověku. Ten, následuje-li elán své modlitby, je pak zachycen něčím ještě jiným, je vtažen do poznání, že Bůh přece o všech mých potřebách a starostech ví. Modlitba zjevuje, jak moc nás Bůh „chce seznamovat s tajemstvím své vůle“, jak cizí je mu „o nás bez nás“.

Viděl jsem kdysi poutní obrázek, který chtěl zbožné duši vysvětlit, jak to s těmi prosebnými modlitbami funguje. Namalovaný zkroušený prosebník tam někde klečí a šup, jeho první modlitba ke křesťnému patronovi, s ním šup k birmovacím, teď už i šup k Panně Marii, ta už to sama zařídí u Ježíše, protože většinu své věčnosti tráví tím, že zachytává jeho restující pravici, přemluví tedy Syna a Otec uposlechně prosby svého Jednorozeného. Bohužel tato děsivá karikatura odráží až příliš přítomný pohled na modlitbu. Přece vždycky, když mluvíme o vyslyšení, tak se děje skrze moje spojení s Bohem, tedy skrze mne. Nebojme se této velikosti. To nikterak nesnižuje význam communia sanctorum, společenství svatých, v těle církve a tedy i v mém životě.

Marek Vácha: Smrtí dobrého Ježíše jsme „smíření s uraženým Bohem“ a tak podobně. Skrze milosrdnou Matku k Synu a od něj k přísnému Pantokratorovi.

Karel Satoria: Ta potřeba otevřených dveří a hlavně potřeba otevřené je držet připomíná opět můj díl aktivity. Učit se jí. Modlitbu je třeba umět. Tomáš (Tomáš Akvinský) ve své

nauce o habitu upozorňuje, že moje asistence spočívá v respektu a následně v umožnění toho, co modlitba je a co chce. Že jde o přirozené vybavení pro komunikaci s „přesažným“, o jakéhosi ambasadora absolutna. Není co vynalézat, protože se po mně chce jen to, abych modlitbě dovolil rozvinout ve mně, co umí. Problém spočívá v tom, že my modlitbu ukončíme dřív, než se stačí protáhnout. Modlení a modlitba by neměly vést k představě či stylizování se do běžných komunikačních vzorců. To by bylo velmi zavádějící, protože to budí dojem nějakého rozhovoru.

I když se zdá, že Bůh nemluví, on přesto nemlčí! Nýbrž je ten, který se dává, abych byl, se mnou chce komunikovat, a chce se mnou komunikovat víc než kterýkoliv jiný člověk, jenomže, zdá se mi, my to čekáme někde z jiné strany. Jen nevímáme, tak jako se snadno přeslechne jemný a nezastupitelný zpěv fagotu, který se nám ztrácí v mnoha hlasech velkého orchestru. Přesto tam ten hlas je. Někdy je člověk zasažen při modlitbě takovou nějakou obrovskou chutí žít, ale ne tak, že se na něco těšíš nebo podobně, ale cítíš, že ta chuť žít jde přímo ze zdroje. Víím, že jsem, a že jsem to nějakým způsobem zachytil.

*Marek Vácha, Karel Satoria –
Život je sacra zajímavěj*

Další texty v týdnu

Po: Gal 4,22-24.26-27.31-5,1; Lk 11,29-32

Út: Gal 5,1-6; Lk 11,37-41

St: Gal 5,18-25; Lk 11,42-46

Čt: Ef 1,1-10; Lk 11,47-54

Pá: Ef 1,11-14; Lk 12,1-7

So: Ef 1,15-23; Lk 12,8-12

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Misál na každý den liturgického roku; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

28. neděle v mezidobí – cyklus C

13. října 2013

¹¹Na cestě do Jeruzaléma procházel Ježíš Samařskem a Galilejí. ¹²Když přicházel do jedné vesnice, šlo mu naproti deset malomocných. Zůstali stát opodál ¹³a volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ ¹⁴Když je uviděl, řekl jim: „Jděte a ukažte se kněžím.“ A jak odcházeli, byli očištěni. ¹⁵Když jeden z nich zpozoroval, že je uzdraven, vrátil se, mocným hlasem velebil Boha, ¹⁶padl mu k nohám tváří až k zemi a děkoval mu. Byl to Samaritán. ¹⁷Ježíš nato řekl: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět?“ ¹⁸Nikdo z nich se nenašel, aby se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec.“ ¹⁹A jemu řekl: „Vstaň a jdi! Tvá víra tě zachránila.“ *Lk 17, 11-19*

*1. čtení:
2 Král 5,14-17*

*2. čtení:
2 Tim 2,8-13*

*Evangelium:
Lk 17, 11-19*

*Srovnání:
Lk 9,51-56; Lv 13,46;
Mt 8,2; Mk 1,40;
Lk 5,12-14; Lv 14,2-3;
Lk 10,33; J 4,9;
Lk 7,50; 8,48; 18,40*

Program Vezmi a čti celou Bibli

Od 7. října začala skrze stránky www.vezmiacti.cz osobní i společná cesta mnohých – přečíst si celou Bibli. Je více možností, jak pravidelně s promyšleným programem Bibli číst:

- skrze webové rozhraní www.vezmiacti.cz – každý den zde budou k přečtení asi dvě kapitoly ze Starého nebo Nového zákona; mohou takto číst ve svém počítači nebo tabletu nebo mobilním telefonu (s internetem)
- přímo ze své Bible – mohou si na uvedených stránkách stáhnout program – jak jsou knihy a texty rozděleny do jednotlivých dnů a měsíců
- Outlook – mohou si odkazy vtáhnout do svého Outlooku
- mohou prožívat čtení jako svoji osobní cestu poznání Božího slova; mohou také tvořivým způsobem spojit svoji cestu s dalšími čtenáři – například v určený číst spolu, při osobním setkání, přes SKYPE atd.

Pro některé z nás může být tato společná iniciativa pravou příležitostí v pravý čas.

Úvod k meditaci

Deset malomocných bylo uzdraveno, ale jen o jednom z nich Pán prohlašuje, že byl zachráněn. Snad je to proto, že mu víra nebyla dobrá pouze ve chvílích nemoci a bolesti, ale i poté, co se mu dostalo uzdravení. Záchrana duše je nesrovnatelně víc než uzdravení těla. Za jaké události a skutečnosti v mém životě mohu velebit Boha? Jak je to s mojí vděčností Bohu? Jak dokáží být vděčný lidem – i nejbližším – kolem sebe, umím vděčnost vyslovit, druhé ocenit? Jak se dívám na ty skupiny, které jsou dnes jsou vnímány jako *lidé druhé kategorie*? V meditaci a nejen v ní také mohu využít tzv. *Modlitbu Ježíšovu*, která má původ i v tomto dnešním evangeliu: *Pane Ježíši, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným.*

Výklad biblického textu

Kontext: Lukáš na začátku opět dává časový a místní rámec tomuto setkání s malomocnými: Děje se to, když je Ježíš stále na cestě do Jeruzaléma. Události i vyřčená slova jsou přímo nebo nepřímo zaměřena k tomuto cíli, který má svůj faktický i symbolický smysl – dovršení Ježíšova poslání skrze utrpení, ukřižování a vzkříšení právě v Jeruzalémě. Zvláštní důraz je zde kladen také na Samařsko, které je chápáno jako *místo nevěřících* – jejich víra v Hospodina nebyla přímo spojená s oficiálním chrámovým kultem a spiritualitou. Ježíš na více místech ukazuje, že hodlá vědomě prolamovat tradiční klišé v chápání Samařanů. Spása se týká i jich, i zde je postava Samařana kladnou postavou, který vzdal Bohu chválu.

12 deset malomocných: Tento příběh o uzdravení je pouze v Lukášově evangeliu. Požadavek, aby se malomocní zdržovali mimo tábor, uvádí Nm 5,2: *at' vyhostí z tábora každého malomocného. Příkaz voláním varovat druhé, aby se jim vyhnuli, je v Lv 13,45-46: Malomocný, který je postižen, bude mít šaty roztržené, vlasy na hlavě neupravené, vousy zahalené a bude volat: „Nečistý, nečistý!“ Po všechny dny, co bude postižen, zůstane nečistý. Je nečistý. Bude bydlet v odloučení, jeho obydlí bude mimo tábor. Zde malomocný také křičí, ale místo varovného křiku volá s vírou o pomoc.*

13 Mistře, smiluj se nad námi: Pouze v tomto místě Ježíše nazývá *Mistře (epistatés)* někdo, kdo není jeho učedníkem - 5,5: *Šimon mu odpověděl: „Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytili.“*

14 Jděte a ukažte se kněžím: Je to stejný příkaz jako v prvním uzdravení malomocného, s tím rozdílem, že tentokrát je v množném čísle. Je pozoruhodné, že Ježíš posílá malomocné – podle tradice – ke kněžím, aniž by řekl jakoukoli modlitbu nebo prostě výrok o uzdravení. Ježíš jako by chtěl prověřit jejich víru (analogie s uzdravením Námána Syrského – 2 Kr 5,10), a tak jsou malomocní uzdraveni až cestou.

15 velebil Boha: U Lukáše a ve Skutcích obvyklá reakce na způsobený zázrak (5,25-26; Sk 4,21 a další).

16 Byl to Samaritán: Stejně jako hlavní postava podobenství v 10,33 představuje i tento Samařan kladný vzor. Udivující je, že tento dobrý příklad dává někdo považovaný za *vyděděnce* na okraji společenství Izraele. Uzdravení Židů narozdíl od Samařana Ježíšovi neděkují a berou své uzdravení jako samozřejmost. K Lukášovu zvláštnímu zájmu o Samařsko najdeme více textů – viz 9,52: *Vydali se na cestu a přišli do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili;* 10,33: *Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pobnut soucitem;* Sk 1,8: *budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země;* 8,1.5.14.25: *všichni kromě apoštolů se rozprchlí po Judsku a Samařsku... Filip odešel do města Samarií a zvěstoval tam Krista... Když apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že v Samařsku přijali Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana... Pak se vrátili do Jeruzaléma a ještě cestou zvěstovali evangelium v mnoha samařských vesnicích;* 9,31: *A tak církev v celém Judsku, Galileji a Samarií měla klid, uvnitř i navenek rostla, žila v bázni Páně a vzrůstala počtem, protože ji Duch svatý posiloval.*

19 Tvá víra tě zachránila: Lukáš touto větou končí i uzdravení v 7,50; 8,48 a 18,42. Všimněme si kontrastu k prosbě apoštolů v 17,5: *Mistře, dej nám více víry.*

K tématu

Deset jich bylo uzdraveno a jen jeden z nich, vděčný Samaritán, se dovidá, proč byl uzdraven. Všichni volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ (Lk 17,13), všichni dali tím najevo své přesvědčení, že ten, kterého volají, se nad nimi může smilovat, ale jen tomu jednomu se dostalo

odměnou poznání. Jeho víra, stejná jako byla víra ostatních, touto vděčností uzrála. Nebyla to totiž jen vděčnost projevená slovy, která koneckonců nic nestojí, ale byla spojena i se značnou obětí. Zatím co prvních devět uzdravených spěchalo do Jeruzaléma, aby co nejdříve dosáhli kněžského potvrzení o své čistotě a aby se tak mohli vrátit mezi zdravé, tento vděčný nelituje ztráty času, vrací se, aby poděkoval. A za odměnu se mu dostává poznání, které tentokrát *uzdravuje jeho duši.* (Kartuziánský anonym 15. stol.)

Pavel Strachota – Hlasy otců

V evangelní epizodě o uzdravení deseti malomocných (srov. Lk 17,11-19) se praví, že jen jednomu z nich Pán řekl: „Tvá víra tě zachránila.“ (Lk 17,19). On jediný se poté, co zjistil, že je uzdraven, vrátil Ježíšovi poděkovat.

Ten, kdo umí děkovat, zakouší spásu jako Boží jednání ve svém životě. A je-li víra vztahem, v němž je osoba s celou svou existencí vztahována k Bohu, pak se rozměr děkování neomezuje jen na několik konkrétních modliteb, ale prostupuje celé bytí lidské osoby. To má na mysli svatý Pavel, kdy žádá: „Buďte (za to) vděční [řec. eucharistoi]“ (Kol 3,15).

Děkování je zcela zásadní, ale rozhodně není jednoduché!

Z antropologického hlediska jde o způsob vyjádření, který vůbec není spontánní, jak můžeme pozorovat u dětí. Poděkování totiž předpokládá, že máme smysl pro jinakost druhého, že překonáme svůj narcismus a jsme schopni navázat vztah s druhým „ty“: vždyť jen osobě je možné říci „díky“! Kdo v sobě pohřbil představu, že „nic nikomu nedlužím“, ten umí být vděčný; podobně vděčný je ten, kdo uznává, že nemůže dle své libovůle nakládat s věcmi a lidmi, kteří ho obklopují.

Děkuvzdání je zvláštní duchovní způsob křesťanova vztahu ke světu, věcem i druhým lidem. Proto tak zásadní okamžik, jakým je pro život každodenní pokrm, je vždy spojen s děkovnou modlitbou. Děkování Bohu před jídlem a po jídle („modlitba u stolu“) tedy představuje vyznání víry: vyjadřuje, že život i jeho smysl jsou Božím darem. Život je v pokrmu předáván, smysl života je znázorněn vztahem, jež pojí ty, kdo se scházejí u jednoho stolu.

Křesťan odpovídá na Boží dar tím, že ze svého života činí obětní dar, děkuvzdání, živou eucharistii. Modlitba díky totiž není jen jednorázová odpověď na události, v nichž rozpoznáme, že Bůh je v našem životě přítomný a jedná v něm, ale je to hluboký existenciální postoj, v němž člověk svůj život denně otevírá pro proměnění způsobené příchodem Božího království: až k proměně ve smrti, která se stává znovuzrozením k novému životu. V okamžiku smrti pronesl Cyprián z Kartága: „Deo gratias.“

Enzo Bianchi – Klíčové pojmy křesťanské spirituality

Marek Vácha: Současný francouzský teolog Fabrice Hadjadj říká, že andělé se liší od člověka tím, že nemají „přízvuk“. Jen já, člověk, mám přízvuk, protože pocházím z nějakého konkrétního kraje, narodil jsem se z jedné konkrétní ženy, v konkrétní historické době. Proto když se modlím, předkládám Bohu všechny starosti této konkrétní doby, své děti, svou manželku, svou práci, svou krajinu.

Karel Satoria: Ve své prosbě neseznamuji Boha s místy, v nichž by se měl angažovat, ani mu neodhaluji tajemná zákoutí svého srd-

ce. My to tak ale děláme. Vyřkneme prosbu, trochu emočně zatlačíme, slzičkou zalejeme a jsme pomodleni.

Nezapomínejme, že modlitbou Bohu především umožňuji do toho všeho vstoupit...

Marek Vácha: Jako bychom v rámci přímluvy v kostele Bohu do sluchátka vyčtrlili všechny své potřeby a starosti – a zavěsili.

Karel Satoria: Ježíš připouští, že existuje různá efektivita a tedy nosnost modlitby, různé možnosti pro Božskou moc. Vytrvalost je jednou z účinných modlitebních pák. To není